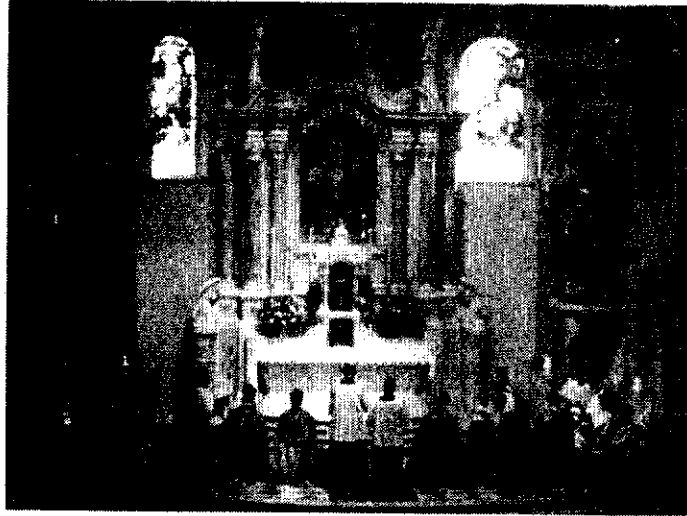

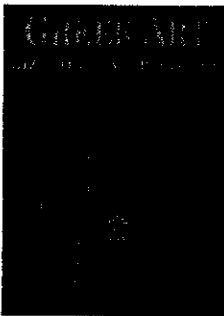
เปรียบเทียบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ในยุโรป

การถ่ายทอดองค์

ความรู้ (Body of Knowledge) หรือเป็นที่รู้จักกันดีกว่า การศึกษา ซึ่งแต่ละยุคแต่ละสมัยส่วนใหญ่ เป็นการเน้นเพื่อการประกอบอาชีพ และเพื่อความอยู่รอดโดยปลอดภัย และยังเน้นหนักในเรื่องของความเชื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในสังคม อันจะนำมา

เพื่อความสุข ความก้าวหน้าของแต่ละชุมชน แต่ละสังคม ความเชื่อนี้อาจจะเป็นความเชื่อในเทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ลัทธิ หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ได้ที่นำมาเป็นสัญลักษณ์ของสิ่งควรแก่การเชื่อถือ ย่อมทำให้เกิดความเป็นหนึ่งหน่วยเดียวกัน (Unity) ของบุคคลที่เคารพเชื่อถือ นอกจากนี้ยังมองคุณค่าของชีวิตคล้ายคลึงกัน แต่มีจุดหมายเพื่อให้อนุชนรุ่นหลังสืบต่อไป

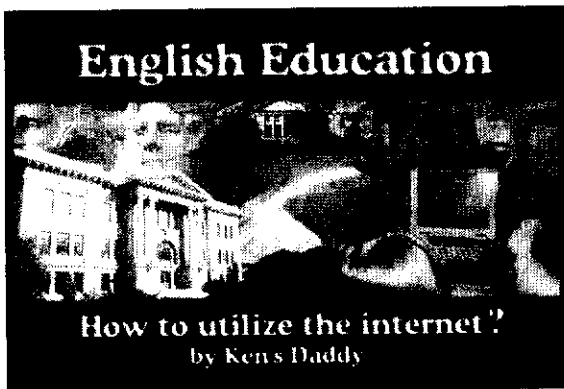
ยุโรปถือเป็นแหล่งของอารยธรรมที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ อาจกล่าวได้ว่าศาสตร์ทุกศาสตร์เริ่มเกิดในยุโรปแล้วค่อยแพร่กระจายไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของโลก โดยเฉพาะทางด้านการศึกษาของกรีกและโรมันที่เป็นแหล่งที่มีการศึกษาเจริญสูงสุด จนได้รับสมญาว่าเป็น "ครู" ของโลก แม้ว่ากรีกโบราณและอาณาจักรโรมันได้ล่มสลายไปนานเป็นพันๆ ปีแล้ว แต่อารยธรรมของกรีกและโรมันยังมีอิทธิพลต่อโลกตะวันตกตราบนานเท่าทุกวันนี้

ชาวยุโรป ได้อบรมเด็กหนุ่มให้มีทักษะในด้านการเป็นหัวหน้าได้ดีเป็นพิเศษ จากการปฏิบัติที่ทำการในยุโรป โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษ ในการฝึกผู้ที่เป็นหัวหน้า นักการเมือง

ธุรกิจและอื่น ๆ ให้มีความสามารถอย่างแท้จริง โดยฝึกเป็นเวลานาน ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักเรียนของโรงเรียนประถม เพียง 10 – 15 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น ที่ฝึกในทางปฏิบัติ โดยมุ่งจะออกจากโรงเรียนเมื่อพ้นการศึกษาภาคบังคับ ชาวยุโรปตะวันตกส่วนมากจะกำหนดผู้ที่จะไปศึกษาต่อในวิทยาลัย โดยใช้วิธีการสอบคัดเลือก เด็กตั้งแต่อายุ 11 – 12 ปี การสอบนี้อาจจะทำโดย เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือของประเทศ บางทีโรงเรียนมัธยมศึกษาก็จัดเอง การสอบนี้เป็นเครื่องตัดสินเพื่อแยกเด็กไปเข้าโรงเรียนแบบต่างๆ ซึ่งมีอยู่ 3 – 5 ชนิด ด้วยกัน ตรงข้ามกับประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เปิดโอกาสให้เด็กทุกคนที่ต้องการเข้าศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาควิชาการจัดไว้สำหรับทุกคน

หลังจากสอบคัดเลือกแล้ว เด็กยุโรปจะเข้าไปเรียนประเภทใดนั้นแล้วแต่ประเทศไหนจะจัดการศึกษาอย่างไร ซึ่งจะยกตัวอย่างโรงเรียนในประเทศต่างๆ ดังนี้

ในประเทศอังกฤษ การประถมศึกษาเริ่มตั้งแต่อายุ 5 – 11 ปี เมื่อเด็กพ้นอายุ 11 ปีแล้ว ก็แยกไปเรียนต่อได้ 2 ทาง นักเรียนที่เรียนดีมักจะเข้าไปเรียนในแกรมม่าสกูล (Grammar School) หลักสูตรหนักไปทางวิชาการ

ปี ค.ศ. 1955 เด็กอายุ 12 ปี ประมาณ 21 เปอร์เซ็นต์ทั้งหมด เข้าโรงเรียนประเภทนี้ ซึ่งเป็นการเตรียมตัวเพื่อเรียนต่อในชั้นอุดมศึกษา และเด็กอีก 75 เปอร์เซ็นต์ เข้าเรียนที่โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบใหม่ Modern - secondary school ส่วนที่เหลือก็เข้าเรียนใน โรงเรียนเทคนิคหรือไม่ก็โรงเรียน

แบบประสม ที่มีอยู่บ้างในกรุงลอนดอน ปัจจุบันกำลังส่งเสริมโรงเรียนประเภทนี้มาก

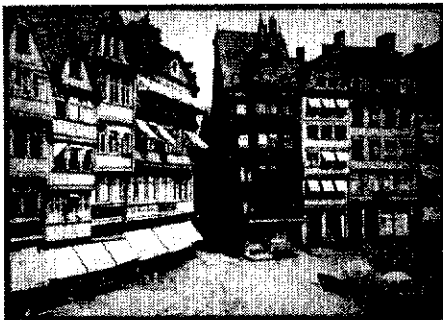
การศึกษาของอังกฤษในปัจจุบันนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะเน้นการฝึกปฏิบัติ โดยการนำเอาทฤษฎีสู่ปฏิบัติจริงให้มากขึ้น (Theories Through Actions) ซึ่งมีการส่งเสริมวิชาชีพให้แก่เด็กนักเรียน จึงเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต อนึ่งการเรียนด้านวิชาชีพ (Professional Education) รัฐบาลและเอกชนจะมีโปรแกรมต่างๆ ซึ่งเด็กนักเรียนสามารถเลือกโปรแกรมต่างๆ ได้ตามความถนัดและศักยภาพของเด็ก

อนึ่งในการเรียนชั้นอุดมศึกษา จะมีการเรียนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก ซึ่งไม่เหมือนประเทศเยอรมันหรือออสเตรเลีย ที่นักศึกษาเรียนระดับแรกคือ ปริญญาโท ระดับที่สองคือปริญญาเอก ซึ่งจะเน้นการค้นคว้าขององค์ความรู้ใหม่

ในประเทศเยอรมัน ออสเตรีย และฮังการี จะจัดการศึกษาลักษณะนี้ ซึ่งเป็นผลมาจากอดีต กล่าวคือ อาณาจักรออสเตรีย-ฮังการีเคยมีดินแดนติดต่อกันเลยทำให้ส่งผลต่อการศึกษา ถึงแม้ปัจจุบันทั้งสามประเทศจะแยกออกจากกันแล้วก็ตาม แต่การระบบการศึกษายังมีส่วนคล้ายกัน โดยเฉพาะการเน้นการฝึกอบรมทางด้านการเรียน (Apprenticeship) ให้แก่บุคคลที่เรียนอยู่ในโรงเรียนอาชีวะหรือวิทยาลัยเทคนิคทั้งหลาย อนึ่งในการเรียนระดับหนึ่งมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่แล้วจะเสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก และมหาวิทยาลัยยังมีโครงการแลกเปลี่ยนนักวิชาการ อาจารย์ผู้สอนกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั่วโลก

ในฝรั่งเศสและเนเธอร์แลนด์ รัฐบาลกลางเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการศึกษา ประเทศอังกฤษ รัฐออกประมาณ 2 ใน 3 ในเยอรมันเงินเดือนครูส่วนใหญ่มาจากเงินทุนของรัฐ อาจสรุปได้ว่า รัฐและรัฐบาลกลาง เป็นผู้สนับสนุนการศึกษา คือ เป็นแบบฉบับมาตรฐานใน

ยุโรป ส่วนปัญหาการขาดแคลนห้องเรียนนั้น ยุโรปก็ได้รับปัญหานี้เหมือนกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะในช่วงที่ไปทำงาน รู้สึกว่าพลเมืองกำลังเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และยังเผชิญกับปัญหาการสูญเสียอาคารเรียน เนื่องจากถูกระเบิดในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่เมือง Frankfurt ประเทศเยอรมัน ห้องเรียนถูกทำลายไปถึง 85

เปอร์เซ็นต์ ยิ่งกว่านั้น อังกฤษและเยอรมัน บางรัฐได้ขยายการศึกษาภาคบังคับ ออกไปถึงอายุเด็ก 16 ปี จึงต้องการจำนวนห้องเรียนเพิ่มขึ้น ในเยอรมันเด็กจำนวนมากยังได้เรียนเพียงครึ่งวัน

ข้อแตกต่างเกี่ยวกับหลักสูตร ก็คือคุณภาพ และปริมาณของการสอน ภาษาต่างประเทศ เนื่องจาก ความใกล้ชิดของประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ติดกัน มีการไปมาหาสู่กันเสมอ ทำให้แต่ละประเทศต้องการที่จะรู้ภาษา ของประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง จึงทำให้การสอน ภาษาต่างประเทศได้ผลดีมาก และทั้งมีโอกาที่จะได้ฝึกฝน และใช้ภาษานั้นๆ ได้อย่างจริงจัง ในบางประเทศ ชั้นประถมศึกษาตอนปลายก็สอนภาษาต่างประเทศ 1 หรือ 2 ภาษา

ด้านคุณภาพทางการสอนของครู เมื่อเทียบกับสหรัฐแล้ว ในด้านศิลปะและดนตรีใน ยุโรปหลายแห่ง สูงกว่าในสหรัฐอเมริกา และการสอนเลขก็ดีกว่า ส่วนการสอนสังคมศึกษา ไม่สู้จะได้ผลนัก ไม่มีประเทศไหนสอนวิชาหน้าที่พลเมือง ปัญหาทางประชาธิปไตย เศรษฐศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยเฉพาะ แต่จัดสอนร่วมกับวิชาประวัติศาสตร์ และ ภูมิศาสตร์ ปัญหาทางด้านการเมืองเศรษฐกิจและสังคม ไม่ปรากฏว่าจัดสอนในโรงเรียน ถึงจะมีก็น้อยมาก

ด้านอาชีวศึกษาของยุโรปตะวันตก ต่างจากสหรัฐอเมริกามาก ตามปกติเด็กจะอยู่ในโรงเรียนจนกระทั่งหมดเขตการศึกษาภาคบังคับ เสร็จแล้วเด็กส่วนมากก็จะเริ่มฝึกหัดงานเกี่ยวกับวิชาชีพหรือเข้าโรงเรียนเทคนิค อาทิตย์ละ 1 วัน มีหลายประเทศ ที่บังคับให้เด็กต้องฝึกหัดวิชาชีพไปจนอายุ 18 ปี

ยุโรป โรงเรียนประถมศึกษาเกือบทั้งหมดจัดแบบสหศึกษา แต่มีบางแห่งที่แยกเด็กหญิงและเด็กชาย สำหรับมัธยมศึกษา โดยปกติ จะไม่จัดแบบสหศึกษา อย่างไรก็ตาม การจัดแบบสหศึกษากำลังเพิ่มขึ้น ทั้งในเยอรมันและอังกฤษ

ในด้านฝึกหัดครู ก็ต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา ข้อแตกต่างที่สำคัญที่สุดก็คือความเหลื่อมล้ำในการฝึกหัดครู สำหรับโรงเรียนประถม และโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหรัฐอเมริกา การฝึกหัดครูทั้งสองประเภทนี้เท่ากัน ฝึกในโรงเรียนเดียวกัน แต่วิธีการฝึกต่างกัน

ส่วนในยุโรป ครูโรงเรียนประถม จะได้รับการฝึกจากโรงเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อฝึกสอนเท่านั้น ที่สอนในโรงเรียนประถม ใช้เวลาสอน 2-5 ปี สั้นกว่าเวลาฝึกคร่อมัธยมศึกษา หรือจะ

พูดอีกอย่างหนึ่งว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยปกติมักจะจบจากมหาวิทยาลัย ในอดีตก็มักจะเรียนกันแต่ในทางวิชาการเป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันสอนวิชาชีพ (Professional Course) กันบ้างในมหาวิทยาลัย (หมายถึงวิชาแขนงต่าง ๆ)

ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดที่สุด ของระบบศึกษาในยุโรป ก็เห็นจะเกี่ยวกับการควบคุมโรงเรียน การฝึกหัดครู และวิชาที่จัดสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนระบบไหนจะดีกว่ากันนั้นเป็นปัญหาที่จะต้องทำ การศึกษากันอย่างมาก เพราะแต่ละประเทศต่างก็มีเหตุผลในทางประวัติศาสตร์ ทางขนบธรรมเนียมประเพณีของตนเอง และสิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะต้องชั่งดูให้ดี ก่อนที่จะตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดลงไป อย่างไรก็ตามการทำความเข้าใจในนโยบายการจัดการศึกษาของ ยุโรปตะวันตกจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อนักศึกษา เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง อันอาจจะนำไปสู่การจัด โครงการการศึกษา ซึ่งจะทำได้ผลดีในอนาคต

การศึกษาในยุโรปส่วนใหญ่มักจะเน้นถึงการศึกษาที่มาจากศาสตร์หรือลัทธิหนึ่งลัทธิใด ซึ่งเป็นการวางแผนการดำเนินชีวิตไว้ได้อย่างละเอียดและรอบคอบ เพื่อที่จะให้คนปฏิบัติตามอันนำมาซึ่งความเหมาะสมของการอยู่ร่วมกันอย่างสงบและสันติสุขในสังคม การออกจากจารีต สังคม ประเพณีที่ได้กำหนดอาจหมายถึงชีวิต ดังจะเห็นได้จากการศึกษาประวัติศาสตร์ การศึกษาของชาวยุโรปตะวันตกบางประเทศ ผู้ที่นับถือศาสนาที่แตกต่างไปจากกลุ่มจะถูกขับไล่ไปจากสังคมนั้น บางพวกหนีไปหลบซ่อนตามที่ต่าง ๆ เพื่อสอนศาสนา และแอบให้การศึกษากันอย่างผิดกฎหมาย เมื่อจับได้ก็จะถูกลงโทษบางครั้งก็มีการประหารชีวิตด้วย บางประเทศเมื่อมีการเปลี่ยนผู้นำการปกครองหรือผู้นำศาสนา การจัดการศึกษาก็เปลี่ยนไปตามความต้องการของผู้นำ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการมุ่งให้ทุกคนปฏิบัติตามแนวความคิดของผู้นำเท่านั้น โดยไม่มีการอนุญาตให้มีการออกความคิดเห็นหรือร้องทุกข์ในเรื่องต่าง ๆ ทั้งสิ้น